

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/4/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115209717
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5115209717.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci žalobkyne: PhDr. L. L., nar. XX.X.XXXX, bytom W., F. L. M. XXXX/XX, právne zastúpená JUDr. Petrom Rybárom, advokátom so sídlom W., A. P. XX, proti žalovanému: D. M., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. F. R., P. O. U. XXX/X, právne zastúpený JUDr. Andreou Vladárovou, advokátkou so sídlom W., R. Z. XX, o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 33.000 eur, na základe odvolania žalobkyne a odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/173/2015-122 zo dňa 15.mája 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku m e n í tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 5.000 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku; vo zvyšnej časti žalobu zamietla.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku, odvolaním nenapadnutom, z o s t á v a n e d o t k n u t ý .

Žalobkyňa m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom, v poradí druhým, okresný súd sčasti vyhovel žalobe a uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobkyni 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti (o zaplatenie 23.000 eur) žalobu zamietol.

2. Mal za to, že na základe vykonaného dokazovania bol preukázaný neoprávnený zásah do práva žalobkyne na ochranu súkromia a prejavov osobnej povahy, ktorý bol objektívne spôsobilý privodiť žalobkyni ujmu. Konanie žalovaného, ktorým zasiahol do uvedených práv žalobkyne, naplnilo aj znaky skutkovej podstaty trestného činu, keď žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 34T/190/2009 zo dňa 27.6.2014 právoplatne odsúdený/uznaný za vinného zo spáchania prečinu porušovania tajomstva prepravovaných správ podľa § 197 ods. 1 písm. b/ Tr. zák., prečinu poškodenia a zneužitia záznamu na nosiči informácií podľa § 247 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a prečinu poškodenia a zneužitia záznamu na nosiči informácií podľa § 247 ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zák. Týmto trestným rozsudkom bol okresný súd viazaný. Bolo preukázané, že zo strany žalovaného dochádzalo k neoprávnenému sledovaniu neverejného prenosu dát - informácií súkromnej povahy - e-mailovej komunikácie medzi počítačovým systémom žalobkyne a iných užívateľov po tom, ako si neoprávnene - bez súhlasu žalobkyne zaobstaral prístupové heslo do súkromnej e-mailovej schránky žalobkyne, neoprávnene - bez jej súhlasu sa oboznamoval s informáciami týkajúcimi sa jej súkromia. Okresný súd konštatoval, že hoci nie je viazaný odôvodnením (vyššie označeného) rozsudku trestného súdu vo výroku o náhrade škody, s právnym posúdením čo do základu nároku, ako aj so záverom, že vzhľadom na okolnosti prípadu za primeranú formu zadostučinenia možno považovať zadostučinenie

v peniazoch, sa plne stotožnil, nakoľko skutkové okolnosti boli jednoznačne preukázané v trestnom konaní. Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch vychádzal z kritérií podľa § 13 ods. 3 Obč. zák. - zo závažnosti vzniknutej ujmy a z okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobkyne. Z predmetného trestného rozsudku vyplýva, že k neoprávnenému zásahu došlo neoprávneným sledovaním súkromnej e-mailovej komunikácie žalobkyne, neoprávneným oboznamovaním sa s jej obsahom, čo samo o sebe predstavuje značný zásah do práva na ochranu osobnosti, Žalovaný tak konal dlhšiu dobu a opakovane, navyše takto neoprávnené získané informácie použil ako vlastné výsledky tvorivej duševnej činnosti v úmysle zadovážiť sebe neoprávnený prospech. Teda konal úmyselne a opakovane, sledujúc vopred stanovený účel. Jedná sa o závažné okolnosti, ktoré by každá fyzická osoba, ktorá by bola vystavená obdobnému konaniu, mohla považovať za závažnú ujmu jednoznačne odôvodňujúcu priznanie finančného zadosťučinenia. Satisfakciu v podobe odsúdenia žalovaného teda nepovažoval okresný súd za dostatočnú. Okolnosti, na ktoré poukazoval žalovaný, a ktorými odôvodňoval svoje konanie (ochrana spoločnosti MEDIA/ST, s.r.o., patriacej jeho matke, konanie žalobkyne vo vzťahu k tejto spoločnosti) vyhodnotil ako bez právnej relevancie k predmetu konania a úplne bez spôsobilosti ospravedlniť, prípadne zmierniť neoprávnené konanie žalovaného. Tvrdené porušenie záväzkov zo strany žalobkyne voči spoločnosti MEDIA/ST, s.r.o., nebolo predmetom konania a pokiaľ by aj žalovaná porušila nejaký záväzok voči označenej spoločnosti, prípadne sa voči nej dopustila iného protiprávneho konania, mala označená spoločnosť využiť relevantné právne prostriedky na svoju ochranu. V uvedenej súvislosti nepovažoval okresný súd za potrebné vypočúť ďalej svedkov Ing. M. a Mgr. E. k obsahu časopisov Strojárstvo/Strojírství a AI magazín. Záverom okresný súd konštatoval, že vzhľadom na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobkyne došlo, resp. na základe zisteného skutkového stavu a vysloveného právneho názoru, dospel k záveru, že priznaná suma 10.000 eur je primeraná; preto vo zvyšku žalobu zamietol.

3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalovanému priznal (voči žalobkyni) ich náhradu v rozsahu 40 %. Vychádzal z pomeru úspechu/neúspechu tej ktorej strany sporu (§ 255 ods. 1 CSP), keď žalobkyňa sa domáhala priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 33.000 eur, pričom vyhovené jej bolo v časti 10.000 eur, čo predstavuje jej úspech v rozsahu 30 %, neúspech 70 %; teda čistý úspech žalovaného je 40 %.

4. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobkyňa aj žalovaný.

5. Žalobkyňa sa svojím odvolaním, čo do výroku o trovách konania, domáhala zmeny napadnutého rozsudku tak, že jej bude priznaná náhrada trov konania (v celom rozsahu).

6. Namietala, že hoci CSP na rozdiel od O.s.p. (§ 142 ods. 3) nemá ustanovenie o rozhodovaní o trovách konania v prípade, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku, treba stále v takých prípadoch uplatniť priznanie plnej náhrady trov konania. Žalobcu totiž nemožno zaťažovať ad absurdum procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Zvlášť pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, než na základe vykonaného dokazovania súdu. Je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (ÚS ČR sp.zn. III. ÚS 170/1999). NS SR v tejto problematike zaujal stanovisko v uznesení sp. zn. 5 M Cdo 7/2010 zo dňa 23.2.2011, v zmysle ktorého síce žalobca je povinný v návrhu na začatie konania uviesť požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ale je spravodlivé, aby až súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet trov konania (advokátska tarifa). V danom prípade zamietnutie žaloby vo zvyšku nie je prejavom procesného úspechu žalovaného, ale iba dôsledkom úvahy súdu. Preto je žalobkyňu potrebné považovať za plne procesne úspešnú, ak mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu. Na podporu svojej argumentácie žalobkyňa poukázala na ďalšie rozhodnutia NS SR, ako aj ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 599/2013.

7. Žalovaný sa svojím odvolaním, čo do výroku o zaviazaní zaplatiť žalobkyni 10.000 eur a do (súvisiaceho) výroku o trovách konania, domáhal zmeny napadnutého rozsudku tak, že krajský súd mu uloží povinnosť ospravedlniť sa žalobkyni (a teda neuloží povinnosť náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch).

8. Namietal, že okresný súd len prevzal konštatovanie skutkových okolností zo skoršieho odsudzujúceho trestného rozsudku. Jeho vlastná úvaha z hľadiska opodstatnenosti priznania finančnej náhrady je poňatá do strohého konštatovania, že „Satisfakciu vo forme odsúdenia žalovaného súd nepovažoval

za dostatočnú“. Ďalej okresný súd dôvodil, že prihliadal na to, že šlo o úmyselný trestný čin dopredu pripravený a premyslený, čo však z pohľadu priznania nemajetkovej ujmy neobstojí, nakoľko v súvislosti s uvedenými okolnosťami bol žalovaný už právoplatne odsúdený.

9. Žalovaný ďalej uviedol, že s prihliadnutím na všetky okolnosti má žalobkyňa nárok na satisfakciu maximálne v rovine morálnej - formou ospravedlnenia žalovaným, nie vo forme zaplatenia náhrady v peniazoch. Na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí byť preukázané spôsobenie ujmy nielen v bežnej, ale v značnej miere (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 267/08). Je pravdou, že konaním žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne, tento zásad však nebol v nijakom prípade značný, a to pri posudzovaní rozsahu zásahu do jej osobnostnej sféry z pohľadu dopadu na jej rodinu, spoločenský, zdravotný život. Nedošlo k akejkolvek zmene jej postavenia v spoločnosti, k zmene chovania jej okolia k nej, protiprávny zásah nemal ohlas v širšej verejnosti, na základe čoho by mohli tretie osoby prijať nesprávny záver o osobe žalobkyne, a neboli preukázané akékoľvek následky spojené s protiprávnym konaním žalovaného. Z hľadiska porovnania zmeny postavenia žalobkyne v jej osobnom živote a posúdenia negatívneho dopadu konania žalovaného nastala opačná situácia - žalobkyňa podniká v identickej oblasti, ako keď pracovala u matky žalovaného, dokonca možno hovoriť o určitom posune, keďže podniká v danej oblasti s vlastnou firmou. Zmyslom zadosťučinenia v peniazoch nie je byť zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhrady príjmu, ale zmierniť primeranou formou vzniknutú ujmu. Priznaná výška náhrady je neprimerane vysoká aj v porovnaní s priznávanými výškami náhrad nemajetkovej ujmy napr. pri smrteľných nehodách, prípadne pri odškodňovaní obetí násilných trestných činov (50-násobok minimálnej mzdy, v roku 2008 teda 13.443,54 eur).

10. Žalovaný ďalej argumentoval, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nevyhnutné prihliadať na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (NS SR sp. zn. 1 Cdo 89/97). Okresný súd nesprávne neprihliadal na okolnosti uvádzané žalovaným s tým, že tieto nemajú vplyv na nárok žalobkyne. Prijal záver, že pokiaľ došlo k nejakému porušeniu povinností zo strany žalobkyne vo vzťahu k spoločnosti MEDIA/ST, s.r.o., jedná sa o nárok tejto spoločnosti. S uvedeným sa žalovaný nestotožnil, pričom poukázal na skutočnosť, že označená spoločnosť patrí jeho matke, v tejto spoločnosti dochádzalo k protiprávnemu konaniu žalobkyne, ktorú ujmu považoval žalovaný za vlastnú; aj keď tento dôvod zásahu do práv žalobkyne neospravedlňuje konanie žalovaného, nemôže ostať nepovšimnutý. Odvolateľ - žalovaný ďalej poukazoval na zákaz žalobkyne pracovať po ukončení zmluvného vzťahu s MEDIA/ST, s.r.o., v konkurenčných vydavateľstvách rovnakého alebo podobného zamerania pod sankciou 200.000 Sk; žalobkyňa tiež počas trvania predmetného zmluvného vzťahu využívala majetok označenej spoločnosti na súkromné účely - za účelom prípravy vlastného časopisu a mala tiež skopírovať databázu tejto spoločnosti a aktuálne ju využívať pre vlastných prospech (čo v časti potvrdzuje aj obsah výpovede svedka Mgr. E.).

11. Neopomenuteľnou je podľa odvolateľa skutočnosť, že v zmysle záverov trestného stíhania samotná žalobkyňa úmyselne nastražila pasce vo forme fiktívnych e-mailov a zamýšľala vmanévrovať osobu žalovaného do pozície, aby získal podozrenie, že konaním žalobkyne dochádza k poškodzovaniu spoločnosti jeho matky.

12. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla napadnutý rozsudok (čo do výroku o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne vo výške 10.000 eur) potvrdiť. Skutkový stav, z ktorého okresný súd vychádzal, bol pre rozhodnutie postačujúci. Okresný súd primerane vysvetlil prijaté závery nadväzujúce na odsudzujúce trestné rozhodnutie a odôvodňujúce priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Právoplatné odsúdenie žalovaného v trestnom konaní nevyklučuje, že v civilnom konaní mu môže byť uložená povinnosť náhrady nemajetkovej ujmy. Na rozdiel od žalovaného žalobkyňa je toho názoru, že práve (aj) z okolností, za ktoré bol žalovaný odsúdený v trestnom konaní, musí vychádzať súd v civilnom konaní pri priznaní, resp. určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Okresný súd správne na podklade vykonaného (vlastného) dokazovania, najmä výsluchom žalobkyne, uzavrel, že v danom prípade nemateriálne zadosťučinenie sa nezdá postačujúce a namiesto je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uvedené je v súlade so závermi súdov konajúcich v trestnom konaní, že škoda vznikla, no na vyslovenie povinnosti na jej náhradu (v konkrétnej výške) by bolo potrebné ďalšie dokazovanie presahujúce potreby trestného stíhania. Pokiaľ teda odvolací trestný súd vyslovil potrebu ďalšieho dokazovania, výslovne len aplikoval § 288 ods. 1 Tr. por. vo vzťahu k výške náhrady škody, ktorej vznik sám konštatoval.

13. Nadbytočná je odvolacia argumentácia žalovaného o neprimeranej výške priznanej náhrady vzhľadom na výšky náhrad priznávaných napr. pri dopravných nehodách (v iných štátoch), keďže vždy ide o posúdenie individuálnych okolností prípadu. Pokiaľ žalovaný nepovažoval neoprávnený

zásah do práv žalobkyne za značný, žalobkyňa poukázala na svoju výpoveď zo dňa 15.5.2017, kde veľmi podrobne popísala následky spojené s predmetným zásahom (okrem iného, že žalovaný sa neoboznamoval s informáciami, ktoré neskôr využil vo svoj prospech, ale že mal prístup k informáciám a k obsahu vzájomnej komunikácie žalobkyne a jej rodinou, priateľmi atď., v rámci ktorej komunikácie riešili aj zdravotné problémy). Pokiaľ ide o zmenu postavenia v spoločnosti, žalobkyňa poukázala na závery uznesenia NS SR sp. zn. 3 Cdo 137/2008 zo dňa 18.2.2010, v zmysle ktorých zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere nie je jedinou relevantnou formou závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe na chránených právach; zároveň, ak došlo k zásahu do súkromia, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti v spoločnosti. Žalovaný nemal k spoločnosti MEDIA/ST, s.r.o., v rozhodujúcom čase žiadny právny vzťah. Zároveň si nemôže svoju „právomoc“ vykladať tak, že má akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na neoprávnený zásah do práv na ochranu súkromia a prejavov osobnej povahy, ani pokiaľ ide o údajnú ochranu záujmov iných osôb. Spoločnosti MEDIA/ST, s.r.o., nič nebránilo domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou, resp. prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní, k čomu však doposiaľ nedošlo. Žalobkyňa až po úniku informácií zo súkromnej e-mailovej komunikácie zisťovala, kto túto jej komunikáciu sleduje.

14. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyššie uvedenému vyjadreniu žalobkyne zotrval na svojej odvolacej argumentácii. Akcentoval, že výpoveď žalobkyne vo vzťahu k miere zásahu nemožno považovať za spôsobilý dôkaz, nakoľko táto má snahu interpretovať skutočnosti tak, aby slúžili v čo najväčšej miere priznaniu ňou požadovanej sumy. Obsah komunikácie žalobkyne s rodinou atď., v rámci ktorej mali byť riešené i zdravotné problémy, nebol preukázaný.

15. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k vyššie uvedenému vyjadreniu žalovaného poukázala na skutočnosť, že žalovaný v trestnom konaní (ktoré skončilo 29.1.2015) svoju vinu popieral, žalobkyňu nekontaktoval. Preto jeho tvrdenie, že primeranou formou zadostučinenia je ospravedlnenie, je účelové a zľahčujúce. Inak zotrval na svojej predošlej argumentácii.

16. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podali subjektívne legitimované strany sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP (z toho titulu nedotknutým zostal rozsudok okresného súdu v odvolaní nenašetrovanom výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu v odvolaní dotknutej časti zmenil podľa § 388 CSP tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku.

17. Po preskúmaní veci dospel krajský súd k záveru, že okresný súd vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom i dostatočnom pre rozhodnutie o nároku žalobkyne. Správne vyhodnotil všetky okolnosti, ktoré by mohli mať/mali vplyv na jeho rozhodnutie.

18. Nadväzne možno konštatovať jednoznačné preukázanie protiprávneho zásahu žalovaného do osobnostných práv žalobkyne.

19. Spornou ostala otázka, či konaním žalovaného došlo k závažnému zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ktorý by odôvodňoval/vyžadoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Obč. zák.). Odvolací súd v zhode s názorom o súde prvej inštancie mal za to, že satisfakciu žalobkyne vo forme odsúdenia žalovaného v trestnom konaní nemožno považovať za dostatočnú. Okresný súd pritom vychádzal zo skutkových záverov vyjadrených v rozhodnutiach vydaných v trestnom konaní vedenom proti žalovanému ako obvinenému (žalovaný neoprávnene sledoval súkromnú e-mailovú komunikáciu žalovanej a oboznamoval sa s jej obsahom, čo samo osebe predstavuje značný zásah do osobnostných práv žalobkyne; navyše tak činil po dlhšiu dobu, opakovane, sledujúc vopred stanovený účel atď.; bližšie vid' odôvodnenie napadnutého rozsudku bod 38.). Aj s týmito východiskami rozhodnutia okresného súdu sa krajský súd stotožnil. Neobstojí odvolacie tvrdenie žalovaného, že v súvislosti s uvedenými okolnosťami bol už odsúdený v trestnom konaní (a teda na ne nemožno prihliadať druhýkrát - v aktuálnom civilnom konaní). Úmysel žalovaného konať protiprávne (v súvislosti s čím si napríklad nezisteným spôsobom obstaral meno a prístupové heslo k e-mailovému kontu žalobkyne), zisťovaný motív, či dĺžka takéhoto počínania sú jednoznačne okolnosťami, ktoré majú podstatný vplyv na hodnotenie závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobkyne.

20. Za adekvátnu/primeranú nemožno v okolnostiach prejednávanej veci považovať nepeňažnú formu náhrady nemajetkovej ujmy, napríklad ospravedlnenie, ktoré navrhoval žalovaný. Takého nároku sa žalobkyňa navyše ani nedomáhala, preto by jej nemohol byť súdom voči žalovanému priznaný. Predovšetkým však mal žalovaný možnosť kedykoľvek prejavíť ľútosť nad svojím konaním, ospravedlniť sa žalobkyni atď., ak to považoval za vhodné. K ničomu takému z jeho strany nedošlo, resp. nebolo preukázané, že by tak učinil. Naopak, v trestnom konaní žalovaný popieral svoju vinu. Podľa vyjadrení žalobkyne ju doposiaľ ani nekontaktoval. Za uvedených okolností návrh žalovaného, aby mu bolo uložené ospravedlniť sa žalobkyni, vyznieva značne účelovo, s cieľom hájiť výlučne svoje ekonomické záujmy - vyhnúť sa finančnému plneniu žalobkyni.

21. Zároveň, vzhľadom na zisťtný motív páchania trestnej činnosti žalovaným (v úmysle zadovážiť pre seba neoprávnený prospech), ktorou došlo aj k zásahu do práva na súkromie žalobkyne, sa ako vhodná forma náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu javí práve finančné plnenie. Inými slovami povedané, pokiaľ motívom konania človeka je zisk, potom je dôvodné predpokladať, že bude subjektívne citlivo vnímať práve ujmu na svojom majetku.

22. Ďalej platí, že zisťtný motív spáchania trestného činu/zásahu do osobnostných práv žalobkyne je určujúci predovšetkým pre rozhodnutie o treste v trestnom konaní. V trestnom konaní však obvinenému - žalovanému nebol uložený peňažný trest aj vzhľadom na uplatnenie nároku na náhradu škody poškodenou - žalobkyňou, resp. s ohľadom na predpoklad, že si tento nárok uplatní poškodená v civilnom konaní (aktuálne konanie). Priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je teda opodstatnené aj z uvedeného aspektu.

23. Až ako hraničiaca s aroganciou vyznieva odvolacia argumentácia žalovaného, v rámci ktorej poukazuje na zlepšenie profesionálnej situácie žalobkyne oproti stavu, keď pracovala u jeho matky (resp. po tom, čo došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobkyne), a že by malo byť prihliadané na túto skutočnosť (detto argumentácia žalovaného o vmanévrovaní ho do, v konečnom dôsledku, pozície páchatel'a trestného činu). Žalovaný si evidentne neuvedomuje ťažisko prejednávanej problematiky - jeho hrubý zásah do súkromia žalobkyne - a podsúva súdu okolnosti, ktoré s ňou relevantne vôbec nesúvisia. V danej spojitosti krajský súd konštatuje, že okresný súd správne vyhodnotil okolnosti, ktorými v konaní pred súdom prvej inštancie „ospravedlňoval“ žalovaný svoje počínanie (ochrana spoločnosti jeho matky, konanie žalobkyne vo vzťahu k tejto spoločnosti atď.), ako právne irelevantné vo vzťahu k predmetu konania (viď záverečnú časť bodu 38. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Predmetná argumentácia žalovaného neobstojí aj z ďalšieho hľadiska - hoci žalovaný odôvodňoval svoje konanie s cieľom chrániť spoločnosť jeho matky, skutočnosťou je, že aj keď disponoval protiprávne získanými informáciami zo súkromnej e-mailovej komunikácie žalobkyne, neuplatnil, resp. spoločnosť jeho matky neuplatnila akékoľvek nároky voči žalobkyni (pokiaľ sa táto mala dopustiť porušenia záväzkov voči svojmu zamestnávateľovi). To, čo na základe takto získaných informácií žalovaný urobil, je, že na Úrad priemyselného vlastníctva podal viaceré prihlášky ochranných známk so žiadosťou o ich zápis, teda informácie použil ako vlastné výsledky tvorivej duševnej činnosti. Je teda mimo rámca rozumnej pochybnosti evidentné, že opísané zisťtné počínanie žalovaného nekorešponduje s tvrdeným motívom - výlučne chrániť spoločnosť jeho matky.

24. Čo sa týka preukazovania samotných účinkov zásahu do súkromia fyzickej osoby možno poukázať na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 137/2008 zo dňa 18.2.2010, v zmysle ktorého, ak došlo k zásahu do súkromia, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti v spoločnosti. Právo na súkromie je totiž potrebné dôsledne odlišovať do prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Pokiaľ by bol zásah do súkromia súčasne aj difamujúci, bolo by potrebné vychádzať z toho, že všeobecné právo na ochranu osobnosti bolo porušené v oboch smeroch (čiastkových právach - súkromie i dôstojnosť/vážnosť). Inými slovami, zníženie dôstojnosti je iba jedným z príkladov následku neoprávneného zásahu, pričom jedinou obligatórnou podmienkou priznania nemajetkovej ujmy je skutočnosť, že sa nemateriálne zadosťučinenie nezdá postačujúce (čo bolo v predchádzajúcej časti odôvodnenia jednoznačne ustálené). Krajský súd dopĺňa, že právo na súkromie spočíva, okrem iného, aj v práve fyzickej osoby samostatne sa rozhodnúť podľa vlastného uváženia, či a v akom rozsahu majú byť skutočnosti z jej súkromného života sprístupnené iným. V súdnej veci žalovaný mal prístup k súkromnej e-mailovej komunikácii žalobkyne (aj ho využíval), hoci žalobkyňa takú vôľu nemala (e-maily neboli adresované žalovanému). Uvedené bez ďalšieho predstavuje kvalifikovaný zásah do súkromia žalobkyne.

25. Vychádzajúc z opísaných úvah možno uzavrieť, že čo do základu je opodstatnený nárok žalobkyne voči žalovanému na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

26. Krajský súd sa však následne čiastočne odchytil od okresným súdom ustálenej/priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy (10.000 eur).

27. V danej spojitosti mal za to, že nepochybne došlo konaním žalovaného k vážnemu zásahu do práva žalobkyne na súkromie. Žalovaný konal s jednoznačným motívom, úmyselne a dlhodobo, čo nepochybne zvyšuje nebezpečnosť jeho konania i mieru a intenzitu zásahu do práv žalobkyne. Na druhej strane, dôsledky konania žalovaného na oblasť súkromného, intímneho života žalobkyne v zásade nemožno klásť na jednu úroveň s účinkami, ktoré na uvedenú oblasť života človeka obvykle prináša so sebou napríklad úmrtie blízkej osoby (hoci aj v dôsledku len nedbanlivostného konania inej osoby). S prihliadnutím na výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súdy spravidla priznávajú v prípadoch zásahov do práva na súkromie v dôsledku usmrtenia blízkej osoby (napríklad KS v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/348/2015 - úmrtie syna v dôsledku trestného činu usmrtenia v jednočinnom súbehu s trestným činom výtržníctva, každý z rodičov po 10.000 eur; KS v Nitre sp. zn. 5Co/255/2013, odumretie plodu v dôsledku zanedbania preventívnej starostlivosti, 13.000 eur pre matku; NS SR sp. zn. 5 Cdo/244/2011, úmrtie brata v dôsledku nedostatočnej zdravotnej starostlivosti, 10.000 eur pre sestru; NS SR sp. zn. 1 M Cdo 10/2013, smrť syna pri dopravnej nehode, 8.300 eur pre každého z rodičov; KS v Nitre sp. zn. 5Co/182/2013, smrť manželky/matky v dôsledku trestného činu ublíženia na zdraví pri náraze do auta stojaceho v kolóne na diaľnici, 10.000 eur pre manžela a 10.000 eur pre každé z dvoch detí). Aj s prihliadnutím na skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne nemal a nemá trvalejšie následky, minimálne takéto skutkové tvrdenie žalobkyňa neprodukovala, mal krajský súd za to, že suma 5.000 eur predstavuje pre žalobkyňu primeranú finančnú satisfakciu protiprávneho konania žalovaného.

28. Vo zvyšku (t.j. v rámci predmetu odvolania uplatnený nárok vo výške 5.000 eur) potom krajský súd žalobu zamietol.

29. V dôsledku zmeny prvoinštančného rozhodnutia rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP (v spojení s § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP) o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania.

30. Opodstatnenou je v danej súvislosti odvolacia argumentácia žalobkyne, ktorá (argumentácia) vystihuje určujúcu charakteristiku dotknutého súdneho konania, ktorého predmetom nie je nárok, ktorého hodnotu možno jednoznačne vyčíslieť a len v ktorom prípade je (logicky) dôvodné/možné pri stanovení miery úspechu vychádzať z porovnania žalobcom požadovaného petitu s petitom súdom vysloveným. Zásada úspechu je totiž v takýchto prípadoch (pozri napr. Števček, M. a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár. C.H.Beck, 2016, str. 926 a nasl.) korigovaná práve v dôsledku špecifika konania o nemajetkovej ujme, kedy síce už existuje určitá matéria súdnych rozhodnutí o priznaní nemajetkovej ujmy, každé z nich však vychádza z jedinečných/individuálnych skutkových okolností, ktoré neumožňujú ich zovšeobecnenie do takej miery, aby bolo možné určiť pevné/presné kritéria pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy. Nemožno preto považovať za zodpovedajúce požiadavke spravodlivej rovnováhy pri poskytovaní ochrany subjektívnych práv a toľž satisfakčnej funkcie nemajetkovej ujmy, aby bola žalobkyňa nútená požadovať (radšej) nižšiu majetkovú ujmu (keďže ju fakticky iba „odhaduje“, nakoľko inú možnosť objektívne nemá) s cieľom vyhnúť sa riziku platenia trov súdneho konania.

31. Nadväzne je primárnou okolnosťou konštatovanie existencie zásahu do práva na ochranu osobnosti (k čomu v posudzovanej veci nepochybne došlo). Táto skutočnosť predstavuje/znamená kvalifikovaný/plný procesný úspech žalobkyne v takomto „druhu“ konania, pričom „ochranou“ protistrany pred prípadným nadhodnotením nároku je priznávanie náhrady trov konania len z prisúdenej sumy - aplikovateľné i cez aktuálne znenie § 255 CSP interpretáciou pojmu úspech vo veci, ktorým záverom je viazaný okresný súd v rámci svojho ďalšieho postupu (rozhodovania o konečnej/konkrétnej výške týchto trov) v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

32. Na základe konštatovaného priznal odvolací súd žalobkyňi náhradu trov konania v plnom rozsahu, t.j. tak za štádium prvoinštančného, ako i odvolacieho konania, kde dosiahla žalobkyňa procesný úspech ohľadom odvolania do merita veci, ako i „svojho“ opravného prostriedku smerujúceho práve voči výroku o trovách konania.

33. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.